

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра будівництва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Дека́н факультету
конструювання та дизайну
Зіновій РУЖИЛО
« 21 » травня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри будівництва

Протокол № 11 від 07.05.2024 р.
Завідувач кафедри
Євгеній БАКУЛІН

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП
192 «Будівництво та цивільна інженерія»
Євген ДМИТРЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЛАНУВАННЯ МІСТ ТА НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ»

Галузь знань 19 Архітектура та будівництво
Спеціальність 192 Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма Будівництво та цивільна інженерія
Факультет конструювання та дизайну
Розробник: д.т.н., професор Вячеслав МАРТИНОВ

Київ – 2024 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра будівництва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету
конструювання та дизайну
Зіновій РУЖИЛО
“ 21” травня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри будівництва

Протокол № 11 від 07. 05. 2024 р.
Завідувач кафедри
Євгеній БАКУЛІН

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП
192 «Будівництво та цивільна інженерія»
Євген ДМИТРЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЛАНУВАННЯ МІСТ ТА НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ»

Галузь знань 19 Архітектура та будівництво
Спеціальність 192 Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма Будівництво та цивільна інженерія
Факультет конструювання та дизайну
Розробник: д.т.н., професор Вячеслав МАРТИНОВ

Київ – 2024 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Мета навчального курсу – сприяти формуванню у студентів містобудівного світогляду.

Міські поселення можна досліджувати на різних системних рівнях та в різних аспектах. Виходячи з цього, планування міст можна визначити як науку про утворення, функціонування та розвиток міських поселень та їх систем, про управління містами та їх системами в економічному, соціально- демографічному, екологічному, політико-адміністративному, інженерно- технічному аспектах.

Особливість містобудування, що відрізняє його від інших сфер виробництва, зв'язана з характером споживання продукту цього виробництва, що представляє середовище громадської життєдіяльності .

Містобудівна сисема являє собою сукупність просторово організованих і взаємозалежних матеріальних об'єктів: споруджень, інженерних пристроїв, технічно освоєних територій, що формують середовище громадської життєдіяльності. Для проектування міста важливо знати взаємозв'язок його матеріально-просторової організації та процесів функціонування: виробництва, споживання, комунікацій.

Доцільно розділяти розуміння міста як містобудівного об'єкта і як об'єкта соціально-економічного планування. Це дозволить співвідносити власне містобудівні аспекти організації міських функцій, що виражаються в геометрії та технічному обладнанні території, і соціальні, що являються в таких характеристиках, як структура населення, інвестиції, виробнича та невиробнича діяльність.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітньо-кваліфікаційний рівень	бакалавр	
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія	
Освітня програма	Будівництво та цивільна інженерія	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проєкт (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	2
Семестр	3	3
Лекційні заняття	15 год.	15 год.
Практичні, семінарські заняття	.	
Лабораторні заняття	15 год	15 год.
Самостійна робота	90 год.	90 год.
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є:

1) Засвоєння основ проектування житлових районів міста, виробничої зони міста, вулично-магістральної мережі міста, ландшафтно-рекреаційної зони, інфраструктури міста.

2) Формування у студентів знань з дисципліни «Планування міст і транспорт» та використання цих знань для раціонального проектування будинків, споруд та їх комплексів.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- типологію і класифікацію населених місць;
- проблеми і тенденції розвитку міст;
- планувальну структуру сучасного міста, функціональну організацію міської території;
- планувальну структуру виробничої зони міста та окремих промислових комплексів;
- планувальні схеми вулично-мережі міста, організацію транспортного руху в місті та промислових районах;

У результаті вивчення дисципліни студент повинен вміти:

- застосовувати теоретичні знання при проектуванні генерального плану міста;
- проводити необхідні розрахунки по визначенню перспектив розвитку міста;
- застосовувати теоретичні знання при проектуванні генеральних планів промислових та житлових комплексів;
- визначати техніко-економічні показники.

Предмет вивчення дисципліни є методи та принципи проектування міст та їх основних зон в сучасних умовах, відповідно до нових містобудівних вимог.

Набуття компетентностей:

- інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі будівництва та цивільної інженерії у процесі навчання, що передбачає застосування комплексу теорій та методів планування генпланів та міської забудови. Застосування систем автоматизованого проектування у галузі будівництва.

- загальні компетентності (ЗК):

ЗК6 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10 – Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК2 – Здатність до критичного осмислення і застосування основних теорій, методів та принципів економіки та менеджменту для раціональної організації та управління будівельним виробництвом.

СК6 – Здатність до інжинірингової діяльності у сфері будівництва, складання та використання технічної документації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН7 – Виконувати збір, інтерпретацію та застосування даних, в тому числі за рахунок пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ПРН11 – Оцінювати відповідність проєктів принципам проектування міських територій та об'єктів інфраструктури і міського господарства.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	в тому числі					усього	в тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовний модуль №1. Основи планування міст та населених пунктів													
Тема 1. Типологія і класифікація міст		14	2	-	2	-	10	14	2	-	2	-	10
Тема 2. Містобудівний аналіз території		16	2	-	4		10	16	2	-	4		10
Тема 3. Просторово-планувальна організація території.		14	2	-	2		10	14	2	-	2		10
Всього за змістовним модулем 1.	7	44	6	-	8	-	30	44	6	-	8	-	30
Змістовний модуль №2. Функціональні зони міста													
Тема 1. Сельбищна територія.		10	2	-	2	-	6	10	2	-	2	-	6
Тема 2. Розміщення і структура виробничої території міста		10	2	-	2	-	6	10	2	-	2	-	6
Тема 3. Ландшафтна і рекреаційна територія.		10	2	-	2	-	6	10	2	-	2	-	6
Тема 4. Шляхи сполучення в населених пунктах		16	3		1	-	12	16	3		1	-	12
Всього за змістовним модулем 2.	8	46	9	-	7	-	30	46	9	-	7	-	30
Усього годин	15	90	15		15	-	60	90	15		15	-	60

3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Групування населених пунктів за чисельністю населення	2
2	Аналіз і оцінка природних умов території	2
3	Аналіз оцінки кліматичних умов території	2
4	Аналіз планувального каркасу населеного пункту	2
5	Визначення площі сельбищної території	2
6	Формування і планування виробничих територій	2
7	Визначення площі ландшафтної та рекреаційної території.	2
8	Побудова поперечного профілю вулиці	1
	Всього	15

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зона громадської забудови	14
2	Зона транспортної забудови	14
3	Класифікація зелених насаджень	14
4	Соціально-планувальна структура	16
5	Структурний взаємозв'язок основних функціональних зон міста (виробничої і сельбищної)	16
6	Функціональна організація міської території	16
	Всього	90

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання.

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);

- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- іспит;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. **Розподіл балів**, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни;
- конспекти лекцій та їх презентації);
- слайди, плакати;
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

9. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Поліщук В. П. Транспортне планування міст / В. П. Поліщук, О. В. Красильнікова, О. П. Дзюба. – Київ: Знання України, 2019. – 371 с.
2. Безлюбченко О. С. Б39 Планування міст і транспорт : навч. посібник / О..С.

- Безлюбченко, С. М. Гордієнко, О. В. Завальний; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 271 с.
3. Степанчук О.В. Планування міст і транспорт: Методичні рекомендації до виконання курсового проекту для студентів напряму підготовки 192 «Будівництво та цивільна інженерія»/ О. Степанчук, О. Пилипенко. К.: НАУ, 2019. - 48 с.
  4. Безлюбченко О. С. Урбаністика : навч. посібник / О. С. Безлюбченко, О. В. Завальний. – Харків : Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 274 с.
  5. Вітвицька Є. В. Врахування нормативних параметрів клімату міст України у архітектурному проектуванні : навч. посібник / Є. В. Вітвицька, Д. О. Бондаренко / під ред. Є. В. Вітвицької. – Одеса : ОДАБА, 2017. – 261с.
  6. Andrew E. G. Jonas Urban Geography: A Critical Introduction / Andrew E. G. Jonas, Eugene McCann, Mary Thomas. Oxford : Wiley-Blackwell, 2018. – 378 p.

Додаткові

1. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування і забудова територій. На заміну: ДБН Б.2.2-12:2018. – [Чинний від 01.10.2019]. – Київ : Держбуд України, 2019. – 183 с.
2. ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія» К.: Мінрегіонбуд України, 2011.- 123 с.
3. ДБН В.2.3-5-2018. Вулиці та дороги населених пунктів. – К.: Мінрегіон України, 2018. – 55 с.
4. Планування міст і транспорт. Конспект лекцій для здобувачів вищої освіти всіх форм навчання за освітньо-професійною програмою «Будівництво та цивільна інженерія» галузі знань 19 - "Архітектура та будівництво" /Укладачі: Семко В.О., Сідей В.М., Дарієнко В.В. - Кропивницький: ЦНТУ, 2020. – 134 с.

Інформаційні ресурси

1. www.nbu.gov.ua
2. www.gntb.gov.ua
3. www.twirpx.com
4. <http://library.nubip.edu.ua>
5. <http://library.knuba.edu.ua>
6. <http://www.lib.nau.edu.ua>
7. <http://eprints.kname.edu.ua>
8. <http://library.lp.edu.ua>
9. Залізничний транспорт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://znaimo.com.ua/Залізничний_транспорт.
10. Про автомобільні дороги [Електронний ресурс] : Закон України від 09.08.2005, № 2862-IV. – Електронні текстові дані. – Режим доступу : [\http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2862-15, вільний. – (дата звернення 25.08.17). – Назва з екрана
11. Міжнародний фонд «Відродження» : Урбаністика : сучасне місто [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/URBAN101/2015_T1/info.